KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 12 päivänä maaliskuuta 2002,

valtiontuesta C 62/2001 (ex NN 8/2000), jonka Saksa on myöntänyt Neue Erba Lautex GmbH:lle ja konkurssimenettelyn alaiselle Erba Lautex GmbH:lle

(tiedoksiannettu numerolla K(2002) 944)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2002/783/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on edellä mainitun artiklan mukaisesti antanut asianomaisille tilaisuuden esittää huomautuksensa [1] ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I MENETTELY

(1) Saksa ilmoitti komissiolle 29 päivänä joulukuuta 1999 päivätyllä ja 3 päivänä tammikuuta 2000 vastaanotetulla kirjeellä Neue Erba Lautex GmbH -nimiselle vasta perustetulle yritykselle myöntämästään tuesta. Koska tuet oli jo maksettu, menettely kirjattiin ilmoittamattomien tukien rekisteriin numerolla NN 8/2000.

(2) Komissio esitti 24 päivänä tammikuuta 2000 päivätyssä kirjeessään joitakin asiaa koskevia kysymyksiä, joihin vastattiin 24 päivänä helmikuuta ja 6 päivänä maaliskuuta 2000 saapuneilla kirjeillä. Lisäkysymyksiä esitettiin 17 päivänä huhtikuuta 2000 päivätyssä kirjeessä. Niihin vastattiin 5 päivänä kesäkuuta 2000. Asiasta keskusteltiin Saksan hallituksen edustajien kanssa 6 päivänä kesäkuuta 2000 pidetyn tapaamisen yhteydessä. Lisätietoja esitettiin 6 heinäkuuta ja 9 päivänä lokakuuta 2000 sekä 8 päivänä tammikuuta 2001. Asiasta keskusteltiin uudelleen Saksan hallituksen edustajien kanssa 28 päivänä helmikuuta 2001 pidetyn tapaamisen yhteydessä. Lisäkysymyksiä esitettiin vielä 15 päivänä maaliskuuta 2001 päivätyssä kirjeessä, johon vastattiin 9 ja 17 päivänä huhtikuuta 2001. Uusia kysymyksiä esitettiin 26 päivänä huhtikuuta 2001, ja komissio vastaanotti lisätietoja 7 päivänä toukokuuta ja 6 päivänä kesäkuuta 2001.

(3) Komissio ilmoitti Saksalle 30 päivänä heinäkuuta 2001 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa kyseistä tukea koskeva EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen menettely. Saksa vastasi ilmoitukseen 24 päivänä syyskuuta 2001 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, joka oli päivätty 21 päivänä syyskuuta 2001.

(4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta tässä asiassa on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* [2]. Komissio kehotti kaikkia asianomaisia esittämään huomautuksensa. Huomautuksia vastaanotettiin kahdelta saksalaiselta kilpailijalta ja yhdeltä belgialaiselta tekstiilituottajien järjestöltä. Ne toimitettiin Saksalle 11 ja 21 päivänä joulukuuta 2001 sekä 10 päivänä tammikuuta 2002 päivätyillä kirjeillä. Saksa vastasi 7 päivänä helmikuuta 2002 päivätyllä ja seuraavana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

II VALTIONTUKI

A Yritys

a) *Neue Erba Lautex GmbH*

(5) Käytettävissä olevien tietojen mukaan Neue Erba Lautex GmbH (jäljempänä 'NEL') on yhtiömuodoltaan rajavastuuyhtiö (Gesellschaft mit beschränkter Haftung), jonka oma pääomapanos on 25 000 euroa. Sen perusti 23 päivänä joulukuuta 1999 Erba Lautex GmbH:n konkurssipesän väliaikainen hoitaja. Erba Lautex GmbH oli jättänyt konkurssihakemuksen 2 päivänä marraskuuta 1999 [3]. NEL perustettiin konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n kokonaan omistamaksi tytäryhtiöksi, ja se on jatkanut keskeytyksettä kyseisen yrityksen liiketoimintaa. Yrityksen perustamisen tarkoituksena oli NEL:n tarjoaminen myytäväksi ja Erba Lautex GmbH:n omaisuuden siirtäminen NEL:ään.

(6) Saksan mukaan NEL on vuokrannut konkurssimenettelyn alaiselta Erba Lautex GmbH:lta tiettyjä omaisuuseriä.

[1] EYVL C 310, 7.11.2001, s. 3.

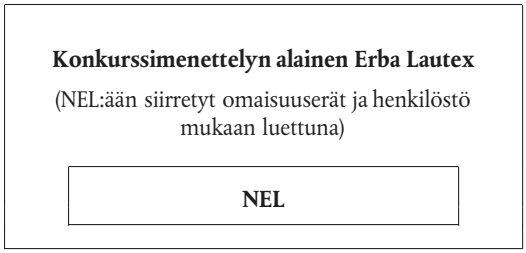
[2] Ks. alaviite 1.

[3] Konkurssimenettely aloitettiin 31 päivänä joulukuuta 1999.

Komissiolle esitettyjen asiakirjojen mukaan NEL maksaa näistä omaisuuseristä kuukausittain 215 626 euroa (421 729 Saksan markkaa) vuokraa. Komission käytettävissä ei ole tietoja siitä, maksetaanko vuokra myös käytännössä. Samoin eräät konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n avoimista tilauksista siirtyivät uudelle yritykselle.

(7) NEL:n palveluksessa on 249 konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n entistä työntekijää, 16 harjoittelijaa ja yksi sen entisistä toimitusjohtajista, johtaja Matt ([4]). Saksan toimittamien tietojen mukaan konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n 249 työntekijää sanottiin irti henkilöstön edustajien kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Sen jälkeen kyseiset työntekijät tekivät NEL:n kanssa suorat työsopimukset. Mitään korvauksia ei maksettu.

(8) Saksan ilmoittama yrityksen rakenne:

(9) Myös NEL, joka jatkaa tekstiilialalla toimineen konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n toimintaa, toimii näin ollen tekstiilimarkkinoilla. Yrityksen toiminnot aloitettiin uudelleen 31 päivänä joulukuuta 1999. Konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n tavoin NEL:n toimipaikka on Sachsenin osavaltion Neugersdorfissa, joka kuuluu EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaiseen aluetukialueeseen.

([4]) Saksan ilmoituksen mukaan johtaja Maron, Erba Lautex GmbH:n entinen sijoittaja ja toimitusjohtaja, ei enää hoida kyseistä tehtävää.

NEL:n myyntiyritys

(10) Saksa ilmoitti jo joulukuussa 1999, että Erba Lautexin omaisuus siirrettäisiin NEL:ään, minkä jälkeen NEL myytäisiin järjestämällä avoin ja rajoittamaton tarjouskilpailu. Price Waterhouse Coopers (jäljempänä 'PWC') sai konkurssipesän hoitajalta toimeksiannon järjestää tarjouskilpailu. Saksan mukaan myyntitarjous julkaistiin 25 päivänä helmikuuta 2000 Financial Times -sanomalehdessä ja Internetissä. Lisäksi lähetettiin kirje 70:lle Euroopassa ja muualla maailmassa toimivalle tekstiilialan yritykselle. Alkuperäiseksi tarjousten jättämisen määräajaksi vahvistettiin 20 päivä maaliskuuta 2000, mutta sitä pidennettiin 12 päivään toukokuuta 2000, jotta asiasta kiinnostuneet saisivat enemmän aikaa tehdä tarjouksensa.

(11) Saksan mukaan neuvotteluja käytiin useiden kiinnostuneiden osapuolten kanssa. Konkurssipesän hoitaja odotti saavansa kaupan päätökseen aikaisintaan helmikuun lopussa 2001. Tämä odotus ei toteutunut. Saksa vahvistaa, että potentiaalisten sijoittajien kanssa neuvotellaan. Sen antamien tietojen mukaan asia on kuitenkin pyydetty pitämään luottamuksellisena, joten se ei ole ilmoittanut potentiaalisten sijoittajien lukumäärää eikä nimiä.

NEL:n suunniteltu rakenneuudistus

(12) Saksa on esittänyt PWC:n laatiman selvityksen, jonka mukaan Erba Lautex GmbH:n seuraajan perustaminen olisi mahdollista vain, jos perustettavassa uudessa yrityksessä toteutettaisiin rakenneuudistus. Uudelleen perustetun NEL:n arvioidut rakenneuudistuskustannukset ovat seuraavassa taulukossa:

Rakenneuudistustoimenpiteet	Kustannukset (miljoonaa Saksan markkaa)	Kustannukset (miljoonaa euroa)
Tonttien ja rakennusten hankinta (*)	8,0	4,090
Irtaimen omaisuuden hankinta (**)	6,0	3,067
Uudet investoinnit	8,0	4,090
Likviditeetti	27,0	13,805
Kahden lainan takaisinmaksu BvS:lle ja Sachsenin osavaltiolle	8,7	4,448
Yhteensä	**57,7**	**29,500**

(*) Riippumaton arvioitsija määritti tontin arvoksi 0,911 miljoonaa euroa (1,781 miljoonaa Saksan markkaa) ja rakennusten arvoksi 3,329 miljoonaa euroa (6,512 miljoonaa Saksan markkaa).
(**) Riippumattoman arvioitsijan lausunnon mukaan 5,9 miljoonaa Saksan markkaa.

(13) Saksan mukaan mainitut luvut ovat enimmäismääriä. Näiden kustannusten rahoittamisesta ei annettu tietoja eikä siitä, käytettäisiinkö NEL:n lopullisen myynnin yhteydessä valtion varoja. Saksa on kuitenkin alustavasti ilmoittanut, että suunniteltu rakenneuudistus toteutettaisiin vasta NEL:n myynnin jälkeen. Uusimpien tietojen mukaan on jo toteutettu joukko toimenpiteitä, joihin kuuluvat henkilöstön koulutus, uusien tuotteiden kehittäminen ja yritysstrategian muutos.

(14) Selvityksen mukaan NEL saavuttaisi rakenneuudistuksen jälkeen kannattavuutensa vuoteen 2002 mennessä. Uusimpien tietojen mukaan NEL:n tappio vuodelta 2000 oli 1,62 miljoonaa euroa (3,169 miljoonaa Saksan markkaa). Tappioiden tasoittamistapaa ei ilmoitettu eikä myöskään sitä, luettiinko ne NEL:n vai Erba Lautex GmbH:n tappioksi. NEL:n vuoden 2001 tappiot olivat uusimpien tietojen mukaan 0,5 miljoonaa euroa (1 miljoona Saksan markkaa).

b) *Konkurssimenettelyn alainen Erba Lautex GmbH*

(15) Aiempi Lautex Weberei und Veredlung GmbH oli tekstiilialan yritys, jonka hallinnoinnista vastasi sen vuonna 1997 tapahtuneeseen yksityistämiseen saakka Treuhandanstalt ja myöhemmin tämän oikeudellinen seuraaja, Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (jäljempänä 'BvS'). Vuonna 1998 yritys työllisti 360 työntekijää. Sen liikevaihto vuonna 1997 oli 29,158 miljoonaa euroa (57,029 miljoonaa Saksan markkaa) ja sen omaisuuden arvo oli 45,976 miljoonaa euroa (89,921 miljoonaa Saksan markkaa).

(16) Yritys yksityistettiin vuonna 1997 myymällä se Daunkonsernille, joka on myös tekstiilialalla toimiva monialainen konserni. Sillä on 11 600 työntekijää ja sen liikevaihto on 0,72 miljardia euroa (1,4 miljardia Saksan markkaa). Toinen sijoittaja, Maron-konserni, hankki huhtikuussa 1998 omistukseensa puolet Lautexin osakepääomasta, ja yrityksestä tehtiin Erba Lautex GmbH. Myös Maron-konserni toimii tekstiilialalla. Siihen kuuluu aiempi Erba GmbH, joka on paita- ja puserokankaiden jalostaja, ja Tšekin tasavallassa toimivia kutomo- ja värjäämöalan yrityksiä. Tietoja Maron-konsernin henkilöstömäärästä, liikevaihdosta tai omaisuudesta ei esitetty.

(17) Komissio kielsi päätöksellä 2000/129/EY ([5]) Erba Lautex GmbH:lle maksettavan 60,84 miljoonan euron (119 miljoonan Saksan markan) tuen. Tuki katsottiin yhteismarkkinoille soveltumattomaksi, koska se ei täyttänyt vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi tarkoitettua valtiontukea koskevissa vuoden 1994 suuntaviivoissa ([6]) määriteltyjä arviointiperusteita. Komissio määräsi tuen maksettavaksi takaisin korkoineen, jotka laskettiin kertyneiksi tuen myöntämispäivästä alkaen. Erba Lautex GmbH jätti konkurssihakemuksen marraskuussa 1999. Saksan ilmoituksen mukaan yhteismarkkinoille soveltumaton tuki kirjattiin konkurssipesän velkoihin. Toistaiseksi mitään tukia ei ole maksettu takaisin.

B **Uudet rahoitustoimenpiteet**

a) *Väitetyt pelastustuet*

(18) NEL sai 23 päivänä joulukuuta 2000 Sächsische Aufbaubankilta (jäljempänä 'SAB') pelastustueksi väitetyn 2,224 miljoonan euron (4,35 miljoonan Saksan markan) tuen. BvS myönsi 1 päivänä helmikuuta 2001 uuden samansuuruisen lainan, joka oli osoitettu samaan tarkoitukseen. Lisäksi BvS osoitti 19 päivänä toukokuuta 2001 NEL:n käytettäväksi vielä 0,159 miljoonan euron (0,312 miljoonan Saksan markan) summan. SAB asetti käytettäväksi samansuuruisen määrän 8 päivänä kesäkuuta 2001. Saksan mukaan kyseisten lainojen korko määriteltiin viitekoron suuruiseksi.

(19) Väitettyjen pelastustukien yhteismäärä on 4,767 miljoonaa euroa (9,324 miljoonaa Saksan markkaa). Alun perin ne myönnettiin kuuden kuukauden ajaksi. Tämä ajanjakso pidennettiin kahteentoista kuukauteen, koska rakenneuudistuksen aloitus oli Saksan mukaan viivästynyt. Saksan mukaan kyseisten lainojen takaisinmaksusta tehtiin sopimus, jonka mukaan SAB:n ja BvS:n myöntämiä lainoja lyhennettäisiin 1 päivästä heinäkuuta 2001 alkaen kumpiakin kuukausittain 2 556 eurolla (5 000 Saksan markalla). Tämä merkitsi kuitenkin sovitun 12 kuukauden laina-ajan huomattavaa pidentämistä.

b) *Pääoman lisäys*

(20) Komissiolle ilmoitettiin 27 päivänä helmikuuta 2001, että Erba Lautex GmbH:n entisille sijoittajille myönnetty BvS:n 3,289 miljoonan euron (6,434 miljoonan Saksan markan) laina oli maksettu takaisin. Tämä määrä vastasi yrityksestä maksettua hintaa ja sijoittajien kanssa yksityistämisen tapahtuessa sovitun 3,067 miljoonan euron (6 miljoonan Saksan markan) pääoman lisäyksen korvaamista.

([5]) EYVL L 42, 15.2.2000, s. 19.

([6]) EYVL C 368, 23.12.1994, s. 12.

(21) Saksa on esittänyt todisteet, joiden mukaan kumpikin sijoittajaryhmä maksoi huhtikuun 1998 ja elokuun 1999 välisenä aikana 1,533 miljoonaa euroa (3 miljoonaa Saksan markkaa) yrityksen omaan pääomaan. Yksityistämissopimuksessa oli ehto, joka edellytti komissiolta saatavaa hyväksyntää yritykselle myönnetyille tuille. Koska komission päätös oli kuitenkin kielteinen, sijoittajilla oli oikeus vaatia kyseisten summien korvaamista. Yksityistämissopimuksen mukaan BvS maksaisi kyseiset summat sijoittajille takaisin.

(22) Komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että yritys sai 3,067 miljoonan euron (6 miljoonan Saksan markan) pääomaruiskeen ja että BvS ei konkurssimenettelyn yhteydessä esittänyt tätä Erba Lautex GmbH:lta perittävänä saatavana. Tutkintamenettelyn aloittamista koskevaan päätökseen antamassaan vastauksessa Saksa ilmoitti komissiolle, että kyseinen saatava korkoineen oli 27 päivänä heinäkuuta 2001 kirjattu konkurssipesän velaksi. Tietoa siitä, oliko konkurssipesän hoitaja hyväksynyt saatavan, ei annettu.

III TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISEN SYYT

(23) Käytettävissä olevien tietojen perusteella komissio päättelee, että NEL:n ja Erba Lautexin hyväksi toteutetut julkiset rahoitustoimenpiteet ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja valtiontukia. Väliaikaisessa arviossaan komissio piti molempia yrityksiä yhtenä taloudellisena yksikkönä, koska NEL on konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n kokonaan omistama tytäryhtiö, joka on siltä vuokraamansa omaisuuden avulla jatkanut sen liiketoimintaa.

(24) Komissio katsoi, että uusien tukien myöntämiseen samalle taloudelliselle yksikölle oikeuttavia poikkeusperusteita ei ollut. Erityisesti se otti huomioon myös, että heinäkuussa 1999 sääntöjenvastaiseksi julistettua tukea ei ollut maksettu takaisin. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen vallitsevan oikeuskäytännön mukaisesti uutta tukea ei olisi saanut maksaa ennen sääntöjenvastaiseksi todetun tuen maksamista takaisin. Kyseisellä uudella tuella oli kantelun tekijöiden mukaan ilmeisesti myös kasautuva kielteinen vaikutus markkinoihin. Näin ollen komissiolla oli vakavia epäilyksiä uuden tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Näistä syistä aloitettiin tutkintamenettely.

IV KOLMANSIEN HUOMAUTUKSET

(25) Komissio vastaanotti huomautuksia kahdelta saksalaiselta kilpailijalta ja yhdeltä belgialaiselta tekstiilintuottajien järjestöltä. Kaikki kilpailijat ilmoittivat, että konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n toiminnan jatkuminen NEL:n puitteissa vääristi merkittävästi kilpailua erityisesti NEL:n tuotteistaan perimien väitteen mukaan alhaisten hintojen vuoksi. Belgialainen tekstiilintuottajien järjestö ilmaisi huolensa siitä, että konkurssimenettelyn alainen Erba Lautex GmbH jatkoi takaisin maksamattoman sääntöjenvastaiseksi julistetun tuen ansiosta edelleen toimintaansa NEL:n nimissä ja kykeni hinnoittelemaan tuotteensa järjestön mukaan alle omakustannushintojen.

V SAKSAN VIRANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

(26) Tutkintamenettelyn aloittamista koskevaan päätökseen antamassaan vastauksessa Saksa väitti, että vasta perustettu NEL oli vuonna 1999 annettujen valtiontukea vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi koskevien yhteisön suuntaviivojen ([7]) alaviitteessä 10 mainitun poikkeuksen mukainen aikaisemman yrityksen toimintaa jatkava yritys. Suuntaviivojen mukaan ainoan poikkeuksen periaatteesta, että vasta perustetulle yritykselle ei voida myöntää pelastus- tai rakenneuudistustukea, muodostavat ”Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgabenin käsittelemät asiat, jotka liittyvät sen tehtäviin Saksan uusien osavaltioiden yritystoiminnan yksityistämisessä, tai muut vastaavat näitä osavaltioita koskevat asiat niiden yritysten osalta, jotka on perustettu ennen 31 päivää joulukuuta 1999 aikaisemmin toimineen yrityksen selvitystilan jälkeen tai hankkimalla yrityksen kaikki omaisuuserät”.

(27) Saksan käsityksen mukaan aikaisemmin toimineen yrityksen toimintaa jatkava yritys on yritys, joka perustetaan jatkamaan selvitystilassa olevan yrityksen toimintaa. Tätä tarkoitusta varten uuden yrityksen haltuun siirretään selvitystilassa olevan yrityksen taseen vastaavat, kun taas vastattavat jätetään vanhaan yritykseen. Kumpikin peruste täyttyisi tässä asiassa. Komission käsityksen mukaan NEL:ää ei voida pitää yrityksenä, joka jatkaa aikaisemmin toimineen yrityksen toimintaa, koska tämän selvitystilaa ei ole saatettu päätökseen eikä omaisuutta siirretty. Tämän käsityksen vastaisesti Saksa pitää konkurssimenettelyn aloittamista eräänlaisena selvitystilan päättämisenä ja omaisuuden vuokrausta sen siirtoon verrattavissa olevana toimenpiteenä.

([7]) EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.

(28) Vastauksena kolmansien huomautuksiin Saksa ilmoittaa, että NEL:n toimintakustannukset ovat suuremmat kuin sen edeltäjän, konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n kustannukset. NEL:n kilpailijoiden väitteiden vastaisesti Saksa väitti, että NEL oli menettänyt potentiaalisia tilauksia, koska se oli pyytänyt korkeampia hintoja kuin kilpailijansa. NEL ei pystynyt nykyisen vaikean tilanteensa vuoksi myöskään soveltamaan aggressiivista hinnoittelua.

VI **ARVIOINTI**

A **EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tuki**

(29) NEL:lle ja konkurssimenettelyn alaiselle Erba Lautex GmbH:lle myönnettiin valtion varoista rahoitustukea, joka suosii kyseisiä yritysyksiköitä niiden kilpailijoihin verrattuna. Koska tekstiilimarkkinat ovat ankaran kilpailun alaiset eurooppalaiset tuotemarkkinat, joille ylikapasiteetti on ominaista, jonkin yrityksen suosiminen rahoituksellisesti sen kilpailijoihin nähden uhkaa vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(30) NEL:n toiminta on nykyisin tappiollista ja yrityksen itse antamien tietojen mukaan sen toiminnan jatkaminen omin voimin edellyttää rakenneuudistusta. Lisäksi sen omistaa kokonaan konkurssitilassa oleva yritys, konkurssimenettelyn alainen Erba Lautex GmbH, joka on selvästikin vaikeuksissa oleva yritys. Tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komissio katsoi, ettei yksityinen sijoittaja olisi kyseisten yritysten vaikeuksien vuoksi asettanut niiden käytettäväksi vastaavia rahoitustukia. Siksi NEL:lle ja Erba Lautex GmbH:lle julkisista varoista myönnetyt rahoitustoimenpiteet katsotaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuiksi valtiontuiksi.

(31) BvS:n, joka on julkinen laitos, ja SAB:n, joka on julkinen rahoituslaitos, myöntämät väitetyt pelastustuet ja niiden maksuaikojen pidentäminen ovat ensimmäinen osa toimenpiteistä, joita komission on arvioitava. Saksa ei ole missään vaiheessa kieltänyt tosiasiaa, että sekä NEL että konkurssimenettelyn alainen Erba Lautex GmbH on luokiteltava vaikeuksissa oleviksi yrityksiksi. Se myöntää myös, että BvS:n ja SAB:n NEL:lle suoraan myöntämät lainat on katsottava pelastustuiksi. Tästä syystä komission käsitys ei muutu. Saksa kiistää kuitenkin, että Erba Lautex GmbH:lle annettu pääomaruiske olisi katsottava tueksi. Sen käsityksen mukaan kyseinen toimenpide ei uhannut vääristää kilpailua yhteismarkkinoilla eikä vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(32) Toimenpiteiden toisena osana komissio tutkii, oliko pääoman lisäyksessä tuenomaisia piirteitä. Komissio katsoi tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että yksityistämissopimuksen mukaisesti Erba Lautex GmbH:n entisille sijoittajille korvattu pääoman lisäys ei merkinnyt niille myönnettyä rahoitukselista etua. Pääoman lisäyksestä itsestään oli kuitenkin etua konkurssimenettelyn alaiselle Erba Lautex GmbH:lle, koska sen pääoma kasvoi 3,07 miljoonalla eurolla (6 miljoonalla Saksan markalla). Kun BvS maksoi kyseisen summan takaisin konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n entisille sijoittajille, tämä jälkikäteen valtion varoista myönnetty etu jäi yritykseen. Kyseinen etu on kuitenkin katsottava myönnetyksi yksityistämisajankohtana. Koska BvS antoi lupauksen maksaa pääoman lisäyksen takaisin sijoittajille, mikäli komissio kieltäisi yritykselle aikaisemmin myönnetyt tuet, sen toiminta vastasi takauksen antamista pääoman lisäykselle. EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamista valtiontukiin takauksina koskevan komission tiedonannon ([8]) mukaisesti etu myönnettiin sillä hetkellä, kun lupaus pääoman lisäyksen kattamisesta annettiin, eikä silloin, kun lupauksen mukaista suoritusta vaadittiin tai maksut suoritettiin.

(33) Koska tekstiilimarkkinoilla vallitsee kova kilpailu ja niillä käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa, kyseinen rahoituksellinen etu uhkaa vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Komissio viittaa päätökseensä 2000/129/EY, jossa kuvataan konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n yksityistämisen aikana vallinneet olosuhteet. Komissio katsoo, että yksikään yksityistaloudellisin periaattein toimiva sijoittaja ei olisi sitoutunut takaamaan kyseistä pääoman lisäystä ilman mahdollisuuksia saada siitä itselleen voittoa.

(34) Näin ollen komissio pitää kiinni käsityksestään, että kyseinen toimenpide on katsottava EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi. Se, että Saksan viranomaiset kirjauttivat kyseisen saamisen konkurssipesän velkoihin vuoden kuluttua siitä, kun korvaus oli maksettu sijoittajille, ei muuta tosiasiaa, että pääoman lisäys oli tukea. Saksan viranomaisten laiminlyöntiä varovaisuuden noudattamisessa voitaisiin pikemminkin pitää konkurssimenettelyn alaiselle yritykselle ja/tai sen velkojille myönnettynä taloudellisena lisäetuna.

([8]) EYVL C 71, 11.3.2000, s. 14.

B **Edunsaajat**

(35) Komissio epäili jo tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, olisiko vasta perustettua NEL:ää Saksan väitteen mukaisesti pidettävä väitetyn pelastustuen ainoana edunsaajana.

(36) Komissio katsoi tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että NEL ja konkurssimenettelyn alainen Erba Lautex GmbH muodostivat yhden ainoan taloudellisen yksikön. NEL on konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n kokonaan omistama tytäryhtiö. Sillä ole myöskään omaa omaisuutta, vaan se vuokraa käyttöomaisuutensa konkurssimenettelyn alaiselta Erba Lautex GmbH:lta voidakseen jatkaa sen toimintaa. Konkurssimenettelyn alainen Erba Lautex GmbH omistaa NEL:n kaikki osakkeet ja koko omaisuuden ja käyttää näin määräysvaltaa vasta perustetussa yksikössä. Tästä syystä komissio pitää kyseisten tukien edunsaajana ryhmää, joka koostuu emoyhtiöstä, eli konkurssimenettelyn alaisesta Erba Lautex GmbH:sta, ja sen kokonaan omistamasta tytäryhtiöstä NEL:stä. Tämä käsitys perustuu analyysiin siitä, mitä taloudellista yksikköä tuet loppujen lopuksi hyödyttävät.

(37) NEL:lle myönnetty väitetty pelastustuki hyödytti myös konkurssimenettelyn alaista Erba Lautex GmbH:ta. Saksan antamien tietojen mukaan tuella maksettiin juoksevia kustannuksia ja korvaavia investointeja. Juoksevat kustannukset ovat käyttöomaisuuden käytöstä johtuvia menoja. Tässä tapauksessa ne koostuivat palkoista ja palkkioista, energian ja raaka-aineiden toimituksista sekä muista sellaisista kustannuksista. Henkilöstökustannusten kattamiseen käytetyt tuet koituivat suoraan NEL:n hyväksi. Koska NEL käyttää konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n omistamia laitteita ja koneita, niiden käytöstä tai korvaavista investoinneista aiheutuvien kustannusten kattamiseksi maksetut tuet koituvat loppujen lopuksi myös konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n hyväksi. Pääoman lisäyksen yhteydessä on selvää, että se hyödytti Erba Lautex GmbH:ta.

(38) Kun otetaan huomioon, että NEL ja konkurssimenettelyn alainen Erba Lautex GmbH muodostavat konsernin ja että tuet ovat hyödyttäneet molempia, ne voidaan katsoa kumpikin yhdessä tuensaajiksi.

C **EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeusmääräys**

(39) NEL:n ja Erba Lautex GmbH:n muodostaman konsernin hyväksi myönnetty uusi tuki on yhteensä 7,834 miljoonaa euroa (15,324 miljoonaa Saksan markkaa). Tuki koostuu 4,767 miljoonan euron (9,324 miljoonan Saksan markan) väitetystä pelastustuesta ja 3,067 miljoonan euron (6 miljoonan Saksan markan) pääoman lisäyksestä.

(40) Koska tukea ei myönnetty osana hyväksyttyä tukiohjelmaa, komission on katsottava se uudeksi tueksi. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätään poikkeuksia 87 artiklan 1 kohdan yleisestä tukia koskevasta kiellosta.

(41) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan poikkeusmääräyksiä ei voida soveltaa tässä asiassa, koska tukitoimenpiteet eivät ole luonteeltaan sosiaalisia eikä niitä ole myönnetty yksittäisille kuluttajille. Niitä ei ole myöskään myönnetty luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi eikä taloudellisen haitan korvaamiseksi sellaisille Saksan liittotasavallan alueille, joihin Saksan jako on vaikuttanut. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan poikkeusmääräyksiä ei voida myöskään soveltaa.

(42) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdassa on muita poikkeusmääräyksiä. Koska tuen tavoitteena ei ole alueellinen kehitys, vaan vaikeuksissa olevan yrityksen kannattavuuden palauttaminen pitkällä aikavälillä, sovellettavissa olisi vain EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeusmääräys. Kyseisen kohdan mukaan valtiontuet tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen voidaan hyväksyä, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Lisäksi on otettava huomioon, että ainoat toimenpiteet, jotka Saksa on valmis katsomaan tuiksi, ovat sen mukaan pelastustukia. Saksa ei ole missään vaiheessa väittänyt, että kyseessä olisivat pienille tai keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille) myönnetyt tuet. Se ei ole myöskään osoittanut, että yritys täyttäisi pk-yrityksille asetetut vaatimukset.

(43) Komissio on antanut erityiset suuntaviivat pelastamis- ja rakenneuudistustukien arvioimiseksi. Alustavan tutkinnan perusteella se katsoo, että tähän tapaukseen ei voida soveltaa mitään yhteisön suuntaviivoista, jotka koskevat tutkimusta ja kehitystä, ympäristönsuojelua, pieniä ja keskisuuria yrityksiä tai työllistämistä ja koulutusta, vaan yksinomaan vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi myönnettävää valtiontukea koskevia suuntaviivoja. Koska osa tuista on myönnetty 30 päivän huhtikuuta 2000 jälkeen, niihin voidaan soveltaa 23 päivänä joulukuuta 1999 annettuja yhteisön suuntaviivoja ([9]) (jäljempänä 'suuntaviivat') ([10]).

([9]) Ks. alaviite 7.

([10]) Kyseisten suuntaviivojen 7 luvun 5 kohdassa sanotaan, että "komissio tutkii kaikkien [...] pelastamis- ja rakenneuudistustukien soveltuvuuden yhteismarkkinoille [...] näiden suuntaviivojen perusteella, jos tuki tai osa siitä on myönnetty sen jälkeen, kun suuntaviivat on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*".

a) *Yrityksen tukikelpoisuus*

(44) Saksa väittää, että NEL on ainoa tuensaaja ja se on katsottava suuntaviivojen alaviitteessä 10 olevan poikkeussäännöksen mukaiseksi aikaisemmin toimineen yrityksen toimintaa jatkavaksi yritykseksi. Kuten edellä on jo todettu, kyseisen alaviitteen mukaisesti luvallisia ovat pelastus- tai rakenneuudistustuet Saksan uusissa osavaltioissa toimiville yrityksille, jotka on perustettu ennen 31 päivää joulukuuta 1999 aikaisemmin toimineen yrityksen selvitystilan jälkeen tai hankkimalla yrityksen kaikki omaisuuserät. Komissio on kuitenkin todennut tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että selvitystilamenettelyä ei ole saatettu päätökseen eikä omaisuuseriä ole siirretty. Saksa väittää, että konkurssimenettelyn aloittaminen on eräänlainen selvitystilan päätös ja että omaisuuserien vuokraus on verrattavissa niiden siirtoon.

(45) Komissio ei ole yhtä mieltä siitä, että konkurssimenettely vastaisi selvitystilan päättämistä. Selvitystilan luonteeseen kuuluu, että omaisuus muutetaan käteiseksi rahaksi. Yleensä se edellyttää omaisuuden myyntiä ja velkojen maksua ennen liiketoimintojen luovutusta. Yrityksen toiminnan päättämisen mahdollistamiseksi se edellyttää yrityksen omaisuuden jakoa velkojien ja osakkaiden kesken ennen yrityksen lakkauttamista. Toisaalta konkurssi voi johtaa yrityksen toiminnan järjestämiseen uudelleen ja jatkumiseen, jos se ei edellytä omaisuuden muuttamista rahaksi ja rahojen jakamista. Näin ollen konkurssi ja selvitystilan päättäminen ovat kaksi erillistä menettelyä. Konkurssimenettelyn aloittaminen ei edellytä yrityksen omaisuuden muuttamista rahaksi, varsinkaan Saksan lain mukaan, joka antaa mahdollisuuden jatkaa yrityksen toimintaa. Tarkasteltavana olevassa asiassa on päätetty yrityksen toimintojen jatkamisesta toistaiseksi. Näin ollen konkurssimenettelyn aloittamista koskevan päätöksen vaikutukset eivät ole verrattavissa sellaisen päätöksen vaikutuksiin, jolla yrityksen omaisuus muutetaan rahaksi.

(46) Komission on torjuttava käsitys, jonka mukaan omaisuuden vuokraus olisi verrattavissa sen siirtoon. Vuokrasopimus eroaa luonteeltaan täysin kauppasopimuksesta. Vuokrasopimuksella vuokralle ottaja vuokraa omaisuuserät vuokralle antajalta. Tällä säilyy tosin omistusoikeus, mutta vuokralle ottaja saa vastineeksi vuokran maksusta oikeuden käyttää omaisuuseriä tietyn ajan. Kauppasopimuksella sen sijaan omistusoikeus siirtyy korvausta vastaan myyjältä ostajalle. Näin ollen ostajan ja vuokralle ottajan oikeudet ja velvollisuudet eroavat perusteellisesti toisistaan eivätkä ne ole suuntaviivojen alaviitettä 10 sovellettaessa millään tavalla verrannollisia keskenään.

(47) Kaikki asiaan liittyvät liiketoimet toteutettiin lisäksi saman konsernin sisällä, koska NEL ei ole riippumaton yritysyksikkö, vaan kokonaan emoyhtiönsä, konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n, omistuksessa. Näissä olosuhteissa ei omaisuuseriä ”hankittu” suuntaviivoissa tarkoitetulla tavalla. Näin ollen komissio katsoo, etteivät suuntaviivojen alaviitteessä 10 tarkoitetut perusteet täyty. Tästä syystä komission on tutkittava suuntaviivojen perusteella, voidaanko ryhmälle myönnetyt tuet katsoa pelastamis- tai rakenneuudistustuiksi.

b) *Suuntaviivoissa säädettyjen perusteiden täyttyminen*

(48) Toimenpiteiden, jotka ovat myös Saksan käsityksen mukaan tukia, väitetään olevan pelastustukia, jotka on myönnetty yksinomaan NEL:n hyväksi. Kuten edellä on jo todettu, komissio kuitenkin katsoo, että konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n ja sen kokonaan omistaman NEL-tytäryhtiön muodostama konserni on katsottava edunsaajaksi ja että myös pääoman lisäys on tukea, jota on arvioitava suuntaviivojen mukaisesti.

(49) Jotta toimenpiteet voitaisiin katsoa suuntaviivoissa tarkoitetuiksi pelastustuiksi, niiden on koostuttava maksuvalmiustuista, jotka myönnetään lainoina tai lainatakauksina markkinaehdoin ja jotka on maksettava takaisin viimeistään 12 kuukauden kuluessa. Niiden myöntämisperusteena on oltava vakavat sosiaaliset vaikeudet, ja ne voidaan myöntää rajalliseksi, tavallisesti kuuden kuukauden pituiseksi ajanjaksoksi, jotta yrityksen tila ajatellen sen tulevaisuutta saadaan selville ja rakenneuudistussuunnitelma tai selvitystilaa koskeva suunnitelma voidaan esittää.

(50) Pääoman lisäys ei ole kuitenkaan maksuvalmiustukea, eikä sitä myöskään käytettävissä olevien tietojen mukaan myönnetty markkinaehdoin. Tavanomainen kuuden kuukauden ajanjakso, joksi pelastustuki voidaan myöntää, ylitettiin tässä tapauksessa myös merkittävästi esittämättä tälle mitään perusteita. Käytettävissä olevien tietojen mukaan yrityksen on lisäksi määrä maksaa väitetty pelastustuki takaisin kahdeksassa vuodessa, eikä korkojen maksua ole otettu huomioon. Vakavia epäilyksiä on myös siitä, maksetaanko pääoman lisäystä koskaan takaisin.

(51) Komissio voi tutkia tukien myöntämistä vasta, kun tuensaajien tulevaisuuden arviointi on mahdollista. NEL:n tulevaisuutta on kuitenkin jo arvioitu, koska yritystä koskeva rakenneuudistussuunnitelma oli laadittu jo sitä perustettaessa ja ennen väitetyn pelastustuen myöntämistä. Myös konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n tulevaisuus on edelleen epävarma, koska tähän mennessä on vain päätetty, että se jatkaa toistaiseksi toimintaansa NEL:n välityksellä.

(52) Saksan mukaan pelastustuki oli tarpeen siihen saakka, kun NEL:n rakenneuudistus alkoi. Komission käsityksen mukaan suuntaviivoissa tarkoitettu rakenneuudistustukien tarkoitus on kuitenkin mahdollistaa yrityksen toiminnan jatkuminen siihen saakka, kun sen jatkuvuus on voitu selvittää. Vaikka noudatettaisiinkin tiettyä joustavuutta, pelastustukia ei voida myöntää määräämättömäksi ajaksi. Tästä on kuitenkin kyse, koska rakenneuudistus on tarkoitus aloittaa NEL:n myynnillä, jonka ajankohtaa ei ole määritelty. Myynti ei ole vielä toteutunut, vaikka tarjouskilpailusta on kulunut jo kaksi vuotta. Joitakin rakenneuudistustoimenpiteitä on ilmeisesti jo toteutettu, vaikka NEL:ää ei ole vielä myyty. Tämä ei kuitenkaan riitä tekemään väitetyistä rakenneuudistustuista sääntöjen mukaisia. Pikemminkin se osoittaa, että tuet olisi pitänyt maksaa kokonaan takaisin, mikä ei ole kuitenkaan tapahtunut.

(53) Komission on tehtävä tästä johtopäätös, että tuet eivät ole luvallisia pelastustukia. Jäljempänä esitetyistä syistä komissio ei voi myöskään hyväksyä tukia rakenneuudistustuiksi.

(54) Saksa ei ole missään vaiheessa esittänyt koko konsernia koskevaa rakenneuudistussuunnitelmaa. Viimeksi Saksa on väittänyt, että sellaisen tytäryhtiön perustaminen, johon kannattavat omaisuuserät siirretään, voidaan katsoa eräänlaiseksi rakenneuudistukseksi. Tämä merkitsisi kuitenkin, että rakenneuudistus toteutettaisiin itse asiassa konkurssimenettelyn alaisessa Erba Lautex GmbH:ssa. Konkurssimenettelyn alaisella Erba Lautex GmbH:lla ei kuitenkaan ole rakenteiden uudistamista tai selvitystilaa koskevaa suunnitelmaa. Ainoa komissiolle esitetty suunnitelma koskee NEL:ää, joka on konsernin osa.

(55) Ei voida myöskään realistisesti odottaa, että konserni onnistuisi edes osittain palauttamaan kannattavuuttaan. Saksa ei ole missään vaiheessa ilmoittanut, että konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n kannattavuus voitaisiin palauttaa. Ensimmäistä velkojien kokousta koskevassa raportissa todetaan, että konkurssimenettelyn alainen yhtiö ei kykene aloittamaan toimintaansa uudelleen. Vaikka Saksa katsookin, että NEL:n kannattavuus voitaisiin palauttaa, se on mahdollista vain yrityksen myynnin jälkeen. Kuten useita kertoja on jo todettu, yksikään sijoittaja ei ole kuitenkaan valmis ostamaan uutta oikeushenkilöä. Tästä syystä tuensaajat eivät ole suorittaneet merkittävää osuutta eikä sellaista ole myöskään odotettavissa.

(56) Komission on myös otettava huomioon kolmansien huomautukset, joiden mukaan konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n toimintojen jatkuminen, jonka mahdollistavat takaisin perimättä jätetyt ja sääntöjenvastaiset tuet sekä uudet tuet, vääristää kilpailua yhteismarkkinoilla.

c) *Deggendorf-menettelyn soveltaminen*

(57) Tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komissio katsoi tarpeelliseksi tarkistaa, että päätöksellä 2000/129/EY sääntöjenvastaisiksi julistetut tuet on peritty takaisin. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-355/95 P, Textilwerke Deggendorf v. komissio ja Saksan liittotasavalta, 15 päivänä toukokuuta 1997 antaman tuomion ([11]) mukaisesti komission on valtiontuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille tutkiessaan otettava huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät. Näihin tekijöihin kuuluvat mahdollisesti jo aikaisempaa päätöstä tehtäessä huomioon otetut seikat ja velvoitteet, jotka jäsenvaltiolle on kyseisellä päätöksellä asetettu. Uusia tukia arvioidessaan komission on otettava huomioon niiden kasautuva markkinoita vääristävä vaikutus ja takaisin perimättömät sääntöjenvastaiset tuet.

(58) Päätöksessä 2000/129/EY todettiin, että 60,844 miljoonan euron (119 miljoonan Saksan markan) valtiontuet oli myönnetty Erba Lautex GmbH:lle sääntöjenvastaisesti eivätkä ne soveltuneet yhteismarkkinoille. Kyseisen päätöksen 2 artiklassa Saksa velvoitettiin perimään tuet takaisin tuensaajalta. Saksa ei valittanut päätöksestä määräajassa, joten siitä tuli lainvoimainen.

(59) On syytä muistuttaa, että sääntöjenvastaisesti myönnettyjen ja yhteismarkkinoille soveltumattomien tukien takaisin perimisen tarkoituksena on lopettaa tuista johtuva kilpailun vääristyminen yhteismarkkinoilla. Tässä

([11]) Kok. 1997, s. I-2549.

käsiteltävässä asiassa on todettava, että mitään tukia ei ole toistaiseksi peritty takaisin ja että konkurssimenettelyn alainen Erba Lautex GmbH jatkaa toimintaansa NEL:n välityksellä samoilla markkinoilla. Näin ollen kilpailun vääristyminen ei ole vielä päättynyt. Uudet tuet eivät paranna tilannetta, vaan antavat Erba Lautex GmbH:lle mahdollisuuden jatkaa NEL:n välityksellä toimintaansa. Näin ollen komissio katsoo, että uusilla tuilla on kasautuva kielteinen vaikutus kilpailuun.

VII **PÄÄTELMÄT**

(60) Komissio päättelee, että Saksa on myöntänyt kyseiset tuet sääntöjenvastaisesti ja rikkonut EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa. Yhteismarkkinoille soveltumattomilla tuilla on myös kasautuva kielteinen vaikutus,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuet, jotka Saksa on myöntänyt konkurssimenettelyn alaisen Erba Lautex GmbH:n ja tämän kokonaan omistaman tytäryhtiön, Neue Erba Lautex GmbH:n, muodostamalle konsernille ja joiden määrä on 7,834 miljoonaa euroa (15,324 miljoonaa Saksan markkaa), eivät sovellu yhteismarkkinoille.

2 artikla

1. Saksan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa mainituille tuensaajille sääntöjenvastaisesti myönnettyjen tukien perimiseksi takaisin.

2. Tuki on maksettava takaisin viipymättä Saksan oikeuden mukaisten menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano. Takaisinperittävään määrään on sisällytettävä korko alkaen siitä, kun tuki annettiin tuensaajien käyttöön, tuen takaisinperintään asti. Korko lasketaan aluetukien avustusekvivalenttien laskennassa käytetyn viitekoron perusteella.

3 artikla

Saksan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liitotasavallalle.

Tehty Brysselissä 12 päivänä maaliskuuta 2002.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen